

Bevezetés az egészségügyi jogi ismeretekbe I.

9. hét

A kapcsolattartás joga

- A kapcsolattartási jogokat a beteg a betegtársai jogainak tiszteletben tartásával és a betegellátás zavartalanságát biztosítva gyakorolhatja.
- A beteg **fekvőbeteg**-gyógyintézeti elhelyezése során jogosult más személyekkel írásban vagy szóban kapcsolatot tartani, látogatókat fogadni, valamint meghatározott személyeket a látogatásból kizárni.
- A beteg **megtilthatja**, hogy a gyógykezelésével kapcsolatos információkat más előtt feltárják, kivéve a gondozása érdekében, közeli hozzátartozója vagy a gondozására köteles személy kérésére.
- A **súlyos állapotú** betegnek joga van arra, hogy az általa megjelölt személy mellette tartózkodjon. Súlyos állapotú, aki állapota miatt önmagát fizikailag ellátni képtelen, illetve fájdalmai gyógyszerrel sem szüntethetők meg, illetőleg pszichés krízishelyzetben van.
- A **kiskorú betegnek** joga van arra, hogy szülője, törvényes képviselője, illetőleg a megjelölt személy mellette tartózkodjon.
- A **szülő nőnek** joga van arra, hogy az általa megjelölt nagykorú személy a vajúadás és a szülés alatt folyamatosan vele lehessen, valamint, hogy újszülöttjével egy helyiségben helyezték el.
- A beteget megilleti a vallásának megfelelő egyházi személlyel való kapcsolattartásnak és vallása szabad gyakorlásának joga.
- A beteg jogosult ruháinak és személyes tárgyainak a használatára.

A gyógyintézet elhagyásának joga

- A betegnek joga van a gyógyintézetet elhagyni, amennyiben azzal mások testi épségét, egészségét nem veszélyezteti.
- A beteg távozási szándékát a kezelőorvosnak **bejelenti**, aki ezt a tényt a beteg egészségügyi dokumentációjában feltünteti.
- Amennyiben a beteg a gyógyintézetet **bejelentés nélkül** hagyja el, a kezelőorvos ezt a beteg egészségügyi dokumentációjában feltünteti, továbbá - ha a beteg állapota indokolja - a gyógyintézet elhagyásának tényéről értesíti az illetékes hatóságokat, valamint cselekvőképtelen beteg esetén a törvényes képviselőt.
- A beteg gyógyintézetből történő **elbocsátásáról** a beteget, illetőleg hozzátartozóját előzetesen tájékoztatni kell, lehetőség szerint legalább 24 órával a tervezett elbocsátást megelőzően.

A tájékoztatáshoz való jog

- A beteg jogosult a számára egyéniesített formában megadott teljes körű tájékoztatásra, egészségi állapotáról, a javasolt beavatkozásokról, azok elvégzésének, illetve elmaradásának előnyeiről és kockázatairól, valamint a alternatív eljárásokról, az ellátás folyamatáról és várható kimeneteléről. A betegnek joga van a tájékoztatás során és azt követően további kérdésre.
- A betegnek joga van megismerni ellátások elvégzését követően azok eredményét ill a várttól eltérő eredményt és annak okait.
- A betegnek joga van megismerni az ellátásában közvetlenül közreműködő személyek nevét, szakképesítését és beosztását.
- A betegnek joga van arra, hogy számára érthető módon kapjon tájékoztatást, figyelemmel életkorára, iskolázottságára, ismereteire, lelkiállapotára, e tekintetben megfogalmazott kívánságára.
- A cselekvőképes beteg a tájékoztatásáról lemondhat, kivéve, ha betegsége természetét ismernie kell ahhoz, hogy mások egészségét ne veszélyeztesse. Ha a beavatkozásra a beteg kezdeményezésére és nem terápiás célból kerül sor, a tájékoztatásról való lemondás csak írásban érvényes.

A dokumentáció megismerésének joga

- A beteg jogosult megismerni a róla készült egészségügyi dokumentációban szereplő adatait, illetve joga van ahhoz, hogy egészségügyi adatairól tájékoztatást kérjen.
- Az egészségügyi dokumentációval az egészségügyi szolgáltató, az abban szereplő adattal a beteg rendelkezik.
- A beteg jogosult az általa pontatlannak vagy hiányosnak vélt egészségügyi dokumentáció kiegészítését, kijavítását kezdeményezni.
- Amennyiben a betegről készült egészségügyi dokumentáció más személy magántitok-védelméhez való jogát érintő adatokat is tartalmaz, annak csak a betegre vonatkozó részre gyakorolható a betekintési, ill egyéb jogosultság.
- A beteg jogosult az adott betegséggel kapcsolatos egészségügyi ellátásának ideje alatt az általa meghatározott személyt írásban felhatalmazni a rá vonatkozó dokumentációba való betekintésre.
- A beteg egészségügyi ellátásának befejezését követően csak a beteg által adott teljes bizonyító erővel rendelkező magánokiratban felhatalmazott személy jogosult az egészségügyi dokumentációba való betekintésre, és arról másolat készítésére.
- A beteg halála esetén törvényes képviselője, közeli hozzátartozója, valamint örököse - írásos kérelme alapján - jogosult a halál okával összefüggő vagy összefüggésbe hozható, az egészségügyi dokumentációba betekinteni.

Az orvosi titoktartáshoz való jog

- A beteg jogosult arra, hogy az egészségügyi ellátásában részt vevő személyek az ellátása során tudomásukra jutott egészségügyi és személyes adatait csak az arra jogosulttal közöljék, és azokat bizalmasan kezeljék.
- A betegnek joga van arról nyilatkozni, hogy betegségéről, annak várható kimeneteléről kiknek adható felvilágosítás, illetve kiket zár ki egészségügyi adatainak részleges vagy teljes megismeréséből.
- Az érintett beteg egészségügyi adatait annak hozzájárulása hiányában is közölni kell, amennyiben ezt törvény elrendeli, vagy mások életének, testi épségének és egészségének védelme szükségessé teszi.
- A betegnek joga van ahhoz, hogy vizsgálata és gyógykezelése során csak azok a személyek legyenek jelen, akiknek részvétele az ellátásban szükséges, illetve azok, akiknek jelenlétéhez a beteg hozzájárult, kivéve, ha törvény másként nem rendelkezik.
- A betegnek joga van ahhoz, hogy vizsgálatára és kezelésére olyan körülmények között kerüljön sor, hogy beleegyezése nélkül mások ne láthassák, ill ne hallhassák, kivéve, ha sürgős szükség és a veszélyeztető állapot esetén ez elkerülhetetlen.

A beteg kötelezettségei

- A beteg az egészségügyi szolgáltatás igénybevételekor köteles tiszteletben tartani az erre vonatkozó jogszabályokat és az egészségügyi szolgáltató működési rendjét.
- A beteg - amennyiben ezt egészségi állapota lehetővé teszi - köteles az ellátásában közreműködő egészségügyi dolgozókkal képességei és ismeretei szerint az alábbiak szerint együttműködni:
 - tájékoztatni őket mindarról, amely szükséges a kórisme megállapításához, és a beavatkozások elvégzéséhez, tájékoztatni őket mindarról, amely mások életét vagy testi épségét veszélyeztetheti,
 - megnevezni azon személyeket, akiktől a fertőző betegséget megkaphatta, illetve akiket megfertőzhetett,
 - tájékoztatni az egészségügyi ellátást érintő, korábban tett jognyilatkozatáról,
 - a gyógykezelésével kapcsolatban tőlük kapott rendelkezéseket betartani,
 - a gyógyintézet házirendjét betartani,
 - a jogszabály által előírt térítési díjat megfizetni,
 - jogszabályban előírt személyes adatait hitelt érdemlően igazolni.
- A beteg és hozzátartozói jogaik gyakorlása során kötelesek tiszteletben tartani más betegek jogait.
- A beteg és hozzátartozói jogainak gyakorlása nem sértheti az egészségügyi dolgozóknak törvényben foglalt jogait.

A beteg jogainak érvényesítése

A beteg jogainak érvényesítése

- Az egészségügyi szolgáltató köteles a beteget a felvételekor, illetőleg az ellátás előtt tájékoztatni a betegjogokról, azok érvényesítésének lehetőségeiről, illetve a gyógyintézet házirendjéről.
- **A beteg panaszainak kivizsgálása:** A beteg jogosult az egészségügyi ellátással kapcsolatban az egészségügyi szolgáltatónál, illetve fenntartójánál panaszt tenni. Az egészségügyi szolgáltató, illetve a fenntartó köteles a panaszt kivizsgálni, és ennek eredményéről a beteget a lehető legrövidebb időn, legfeljebb 30 munkanapon belül írásban tájékoztatni.
- **A betegjogi képviselő:** A betegjogi képviselő ellátja a betegek e törvényben meghatározott jogainak védelmét, és segíti őket e jogaik megismerésében és érvényesítésében. A betegjogi képviselő illetékességi körében jogosult: az egészségügyi szolgáltató működési területére belépni, a vonatkozó iratokba betekinteni, az egészségügyben dolgozókhoz kérdést intézni.
- **A közvetítői tanács:** A beteg és az egészségügyi szolgáltató között felmerülő jogviták peren kívüli megoldására a felek együttesen kezdeményezhetik a jogvita közvetítői eljárás keretében történő rendezését.